

## Thực đơn

# Thường thức triết học

Sao cũng được.....	3
Tối nay không có nhạc.....	5
$1523 + 96 =$ .....	7
Đào sâu thêm đi, Faustine!.....	9
Léa quấy khóc, Léon li sự.....	11
Gwendoline hay Marceline?.....	13
Chào anh, anh Qua đẹp trai!.....	15
Ảo thuật gia ngôn từ.....	16
Mỗi người một sở thích.....	19
Mỗi người một ý được không?.....	20
Bạn tò tham gia nhé?.....	22
Tất cả đồng ý!.....	24
Không thể đi thẳng mãi.....	26
Bạn đối ý rồi ư?.....	28
Ồi, đổ nhát cây!.....	30
Nguy hiểm chết người.....	31
Trên ti vi nói như vậy.....	32
Xuống đường biểu tình!.....	33
Đồng ý hay không đồng ý.....	35
Số tay Thường thức triết học.....	39

## Sao cũng được

- Cậu có muốn đá bóng không?
- Ừ, cũng được.
- Hay là làm ván bài để đổi gió?
- Tiến lên hay tá lả?
- Tùy cậu.
- Ờm... thế tiến lên nhé?
- OK.
- Ngồi ở cái bàn ngoài trời đi, đang nắng đẹp.
- Phải đấy.
- Chơi xong mình có thể đi xem phim.
- Đồng ý luôn.
- Tớ muốn xem hoạt hình, còn cậu?

Câu trả lời thật dễ đoán... Léon không chịu nổi nữa. “Thằng Octave làm con cáu điên. Hỏi cái gì nó cũng ừ, lúc nào cũng đồng ý, bực hết cả mình!” Tối qua Léon kể với bố mẹ.



Léon thích trò chuyện về chính trị, về bọn con gái, về thầy cô, về các ban nhạc, về lũ cá voi đang trên bờ vực tuyệt chủng... Nhưng thảo luận với Octave thật là chuyện bất khả thi: Octave lúc nào cũng đồng ý với cậu. Léon chán nản, cậu có cảm tưởng đối với Octave thì cái gì cũng như nhau, thế nào cũng được. Cậu mơ về một ngày được nghe Octave nói: “Cái này thì tớ không đồng ý với cậu tí nào.” Nếu vậy thì hẳn cuối cùng cũng sẽ có điều gì đó xảy ra!

## Tối nay không có nhạc



*Nhạc công piano bất chợt ngừng chơi và đứng dậy:*

- Không không không. Cô vào sớm quá. – Ông nói với cô ca sĩ.
- Làm lại từ đầu.
- Tôi không đồng ý. – Nhạc công trumpet nói. – Ông vào nhịp chậm quá thì có.
- Tôi nghĩ phải chậm hơn nữa. – Nhạc công guitar chen vào.
- Đừng có chậm quá. – Tay trống cũng tham gia.
- Không thì mất hết nhịp.
- Vấn đề không phải là nhịp! – Người chơi cello thốt lên.

Mỗi nhạc công lại có ý kiến riêng. Chuyện này hoàn toàn bình thường, có thể diễn giải một bản nhạc theo nhiều cách khác nhau.

*Cô ca sĩ ngồi xuống và khoanh tay:*

- Tôi muốn hát như vậy.
- Tôi muốn chơi như vậy. – Nhạc công piano nói.

- Tôi muốn chơi thế này. – Nhạc công guitar nói.
  - Tôi muốn chơi kiểu đó. – Tay trống nói.
  - Tôi muốn chơi cách ấy. – Nhạc công cello nói.
  - Thế bây giờ phải làm thế nào? – Nhạc công trumpet hỏi.
- Khán phòng im bật.

Chuyện gì sẽ xảy ra nếu ai cũng khẳng định theo ý mình? Chuyện gì sẽ xảy ra nếu ai cũng khư khư ôm lấy quan điểm riêng, như cố thủ trong một ngôi nhà kín cửa, không ai bước vào được? Chẳng có gì hết. Chẳng có gì xảy ra cả: không âm nhạc, cũng chẳng có buổi diễn nào.



$$1523 + 96 = \dots$$

- 1519. – Stéphanie trả lời.
- Không phải. – Raoul kêu lên. – Là 1618.
- 1619. – Adèle giờ tay.

Thầy giáo viết đáp án lên bảng: 1619.

- Em phản đối! – Faustine nói.

Cả lớp cười ò.

- Đủ rồi, Faustine! – Thầy nghiêm giọng.



Chúng ta biết rõ rằng Faustine không thể khẳng định như vậy. Mỗi phép cộng chỉ có một kết quả và là kết quả duy nhất cho tất cả mọi người trên khắp thế giới. Trong toán học, mâu thuẫn không tồn tại được lâu: cuối cùng đáp án chính xác sẽ được tìm ra, và có người đúng kẻ sai.



Đến tiết lịch sử, Faustine lại bắt đầu. Khi giáo viên giảng về Napoléon, cô bé giơ tay:

- Thưa thầy, em không đồng ý khi thầy nói rằng Napoléon là một hoàng đế vĩ đại.

Cả lớp im lặng. Tất cả tự hỏi hình phạt nào sẽ trút xuống đầu Faustine.

Nhưng chẳng có hình phạt nào hết.

Thầy giáo dạy lịch sử biết rằng thế giới con người khác xa thế giới toán học: không thể xếp người đúng sang bên này còn người sai sang bên khác. Trong thế giới con người, ta thấy người này đẹp, người kia xấu, người này hay hơn người kia, có cả người ác độc, người hiền lành, người dữ tợn, có những thứ đúng ở đây nhưng sai ở nơi khác, thứ ngày hôm nay bị cấm, ngày mai lại được phép... Chẳng có gì là đúng tuyệt đối cả. Trong thế giới con người, câu trả lời đúng tuyệt đối và có thể khiến tất cả mọi người đồng ý không tồn tại.

## Đào sâu thêm đi, Faustine!

Thầy giáo quay về phía Faustine và hỏi tại sao cô bé không đồng ý với thầy.

- Napoléon đã điều hàng nghìn quân đến nơi tuyết rơi lạnh giá mà không có thức ăn, ủng hay quần áo ấm, ông ta đã khiến hàng nghìn người chết.

- Vậy em nghĩ chuyện đó làm lu mờ những điều tốt đẹp mà ông đã làm được cho nước Pháp sao? – Thầy hỏi.

Faustine những muốn trả lời “Vâng ạ” nhưng cô bé lại ngẫm nghĩ.

- Đào sâu thêm suy nghĩ của mình đi, Faustine. – Thầy động viên. Trong lớp, nhiều cánh tay giơ lên.



Faustine đào sâu thêm suy nghĩ của mình, cô bé tìm kiếm luận điểm và lí lẽ để bảo vệ những gì mình nghĩ. Như một nhà khảo cổ đào bới lòng đất để tìm kho báu bị chôn giấu.

Và đây là lí do khiến sự bất đồng trở nên có ích: nó thúc đẩy chúng ta đi tìm lí lẽ. Ta lùng sục, xem xét, tự đặt câu hỏi cho mình. Chính nhờ vậy, bằng